

การพัฒนาทักษะการออกแบบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ

Developing Skills in Designing Islamic-Integrated English Learning Units to Enhance Learners' Competencies According to the Wasatiyyah Approach through a Professional Learning Community (PLC)

Received 13 May, 2026

Revised 20 June, 2026

Accepted 25 June, 2026

มูมินะห์ บุงอตาหยง Moominah Bungatayong¹

มารีแย บาเน็ง Mariyae Baneng²

คอดีเยะ เทซา Khodiyo Thesa³

อับดุลฟัตตาห์ จะปะเกีย Abdulfattah Japakiya⁴

มะวัตตะฮ์ จะปะเกีย Mawaddah Japakiya^{5*}

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (2) เพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามที่สามารถส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม โดยสะท้อนอัตลักษณ์มุสลิมตามแนวทางวะสะฎียะฮ์อย่างชัดเจน

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
moominah@ftu.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี maryamdte@ftu.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี khadijah.thesa@ftu.ac.th

⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี fatahutfy@ftu.ac.th

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอาหรับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี mawaddah@ftu.ac.th

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962) เป็นกรอบในการออกแบบและพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ และใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินความพึงพอใจ แบบวิพากษ์หน่วยการเรียนรู้และแผนการสอน และแบบบันทึกข้อเสนอแนะจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้เข้าร่วมโครงการมีพัฒนาการด้านทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะครูร้อยละ 40 ที่เดิมขาดความเข้าใจในการบูรณาการเนื้อหาภาษาอังกฤษกับหลักการอิสลาม สามารถพัฒนาความเข้าใจและทักษะการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้ดีขึ้นผ่านกระบวนการ PLC ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ผลการวิจัยสามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามได้จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและ Active Learning และได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80)

คำสำคัญ: การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม สมรรถนะผู้เรียน วะสะฎียะฮ์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

This research article aimed to study the development of skills in designing and managing Islamic-integrated English learning units to enhance learners' competencies according to the Wasatiyyah approach through a Professional Learning Community (PLC). The study had two objectives: (1) to develop teachers' skills in designing and managing Islamic-integrated English learning units based on the Wasatiyyah approach through PLC, and (2) to design Islamic-integrated English learning units that promote learners' competencies in knowledge, skills, and moral values while clearly reflecting Muslim identity.

This study employed a Research and Development (R&D) methodology by applying Taba's (1962) curriculum development framework as the foundation for designing and developing the learning units. The PLC process was used as a collaborative mechanism for teacher development and professional reflection. The sample consisted of 10 primary school English teachers in Pattani Province selected through purposive sampling. Research instruments included surveys, focus group discussion records, satisfaction assessment forms, lesson plan critique forms, and PLC reflection logs. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics including percentages means and standard deviations, while qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings revealed that participating teachers significantly improved their skills in designing and managing Islamic-integrated English learning units. In particular, the 40 percent of teachers who initially lacked understanding in integrating English content with Islamic principles showed clear improvement through the PLC process. The overall satisfaction score of the participants was at the highest level (Mean = 4.72). Furthermore, the research resulted in 5 learning units comprising 15 subtopics, emphasizing competency-based learning and active learning approaches. These units were evaluated by experts as highly appropriate at the highest level (Mean = 4.80).

Keywords: Learning Unit Development, Islamic-Integrated English, Learners' Competencies, Wasatiyyah, Professional Learning Community (PLC)

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคศตวรรษที่ 21 ทำให้ระบบการศึกษาต้องพัฒนาเพื่อสร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะและมีอัตลักษณ์ทางศาสนาอย่างสมดุล โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีบริบทพหุวัฒนธรรมและมีอิสลามเป็นรากฐานทางจิตวิญญาณ การเรียนภาษาอังกฤษในพื้นที่ดังกล่าวจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับหลักศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและเผยแพร่คุณค่าทางศาสนา แนวคิดวะสะฎียะฮ์ (Wasatiyyah) หรือแนวทางสายกลาง จึงเป็นกรอบสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างความรู้สมัยใหม่และคุณธรรมทางศาสนา

แนวคิด “วะสะฎียะฮ์” (الوسطية) มาจากรากศัพท์ภาษาอาหรับว่า “วะสะฎ” (وسط) ซึ่งหมายถึง ความพอดี ความสมดุล ความยุติธรรม และการอยู่ในจุดกึ่งกลางระหว่างสองสิ่งที่ตรงข้ามกัน (Ibn Manzur, Lisan al-‘Arab) แนวทางวะสะฎียะฮ์ในอิสลามจึงไม่ได้หมายถึงการประนีประนอมแบบไร้หลักการ แต่คือการยึดมั่นในสัจธรรมโดยไม่สุดโต่ง และไม่ละเลยหลักศาสนา อัลลอฮ์ สُبْحَانَهُ وَسَلَامَةُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ตรัสว่า

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ

ความว่า “และดังนั้นแหละ เราได้ทำให้พวกเจ้ากลายเป็นประชาชาติสายกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นพยานต่อมวลมนุษย” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 2:143)

ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลอลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا

ความว่า “กิจการทั้งหลายที่ดีที่สุด คือสิ่งที่อยู่ในทางสายกลาง” (บันทึกโดย อัล-บัยฮะกี)

อิหม่ามอิบนุตัยมียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า

“أهل السنة هم الوسط بين الفرق في الأمة كما أن الأمة هي الوسط بين الأمم”

ความหมาย “ชาวสุนนะฮ์อยู่ในทางสายกลางระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ภายในประชาชาติ เช่นเดียวกับที่ประชาชาติอิสลามอยู่ในทางสายกลางระหว่างประชาชาติทั้งหลาย”

อิบนุตัยมียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ มองว่า “ความเป็นสายกลาง” คือเอกลักษณ์ของอิสลามที่อยู่ระหว่างสองสุดโต่ง ไม่เอนเอียงไปทางความเกินเลย (غلو) หรือการละเลย (تقصير) แนวคิดนี้สามารถขยายสู่การศึกษาได้ว่า ครูและผู้เรียนต้องมีความสมดุลทั้งด้านจิตวิญญาณและสติปัญญา

ยูซุฟ อัล-เกาะเราะฮูวีย (2010) กล่าวว่า “วะสะฎียะฮ์ไม่ใช่การอยู่ตรงกลางระหว่างความจริงและความเท็จ แต่คือการยืนอยู่บนความจริงด้วยความพอดีและเมตตา (عدل ورحمة)”

แนวคิดนี้จึงถูกนำมาประยุกต์ในทางการศึกษา เพื่อสร้างสมดุลระหว่างความรู้สมัยใหม่และ

คุณธรรมทางศาสนา ดังนั้น หลักะวะสะฎียะฮ์มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในการเรียนการสอน การประยุกต์หลักะวะสะฎียะฮ์ในกระบวนการเรียนการสอนสามารถทำได้ในหลายมิติ ได้แก่ การสร้างสมดุลระหว่างความรู้กับคุณธรรม การพัฒนาผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ และการใช้แนวทางสายกลางในการบริหารจัดการห้องเรียน นอกจากนี้ การบูรณาการหลักะวะสะฎียะฮ์เข้าสู่วิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสมดุลของชีวิตและธรรมชาติในฐานะโอองการของอัลลอฮ์ และปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ยึดมั่นในสันติภาพ ความยุติธรรม และคุณธรรม

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดวะสะฎียะฮ์ (Wasatiyyah) กับการศึกษา

วะสะฎียะฮ์เป็นหลักการที่สำคัญในอิสลามหมายถึง “ความเป็นกลาง” หรือ “ทางสายกลาง” โดยเน้นให้ผู้ศรัทธาปฏิบัติตนอย่างพอดี ไม่เคร่งครัดหรือหย่อนยานจนเกินไป (อิสมาแอ กาเต๊ะ, 2561) หลักะวะสะฎียะฮ์ครอบคลุมทั้งชีวิตประจำวัน การดำเนินชีวิตในสังคม และกระบวนการศึกษา เพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมดุลและเป็นธรรม

ยูซุฟ อัล-เกาะเราะฆอวียี (Al-Qaradawi, 2010) กล่าวว่า “วะสะฎียะฮ์ไม่ใช่การอยู่ตรงกลางระหว่างความจริงและความเท็จ แต่คือการยืนอยู่บนความจริงด้วยความพอดีและเมตตา” แนวคิดนี้จึงถูกนำมาประยุกต์ในทางการศึกษาเพื่อสร้างสมดุลระหว่างความรู้สมัยใหม่และคุณธรรมทางศาสนา โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ ความประเสริฐและดีเลิศ ความยุติธรรม ความสมดุล ความซื่อสัตย์ต่อหลักธรรม ความเรียบง่าย และความฉลาดในการคิดไตร่ตรอง (อาานนท์ ดังโคกสูง, 2565)

ดังนั้นแนวคิดวะสะฎียะฮ์ (Wasatiyyah) คือหลักการทางสายกลางในอิสลามที่มุ่งเน้นความพอดี ความสมดุล และความยุติธรรมในการดำเนินชีวิต โดยไม่สุดโต่งหรือหย่อนยานจนเกินไป ในด้านการศึกษา แนวคิดนี้ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยผสมผสานความรู้สมัยใหม่เข้ากับคุณธรรมและหลักศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดที่รอบคอบ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมดุล มีความรับผิดชอบ และยึดมั่นในความดีงามตามหลักอิสลาม

การบูรณาการอิสลามในการจัดการเรียนการสอน

ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ (2556) อธิบายว่าการศึกษานในอิสลามนั้นมิได้เน้นเพียงการเผยแพร่องค์ความรู้อย่างเดียว แต่ยังรวมถึงการนำความรู้ไปสู่การอบรมขัดเกลาบ่มนิสัยปัจเจกบุคคลเพื่อ

พัฒนาศักยภาพไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดั่งามไปพร้อมๆกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การบูรณาการอิสลามในการเรียนการสอนมีลักษณะสำคัญคือการยึดหลักเตาฮีด (توحيد) เป็นแกนหลัก และเชื่อมโยงทุกองค์ความรู้เข้าด้วยกันอย่างไม่แยกส่วน (Al-Attas, 1991)

การบูรณาการอิสลามกับการเรียนภาษาอังกฤษสามารถดำเนินการได้ในสามระดับหลัก (ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2556; อับดุลรอฮิม มะยูโซะ, 2564) ได้แก่ 1) การบูรณาการในระดับเนื้อหา (Content Integration) เช่น การเลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับคุณธรรมอิสลาม 2) การบูรณาการในระดับกระบวนการเรียนรู้ (Pedagogical Integration) เช่น การใช้กิจกรรม Discussion and Reflection และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่สอดคล้องกับหลักการ Ta'awun (การช่วยเหลือกัน) และ 3) การบูรณาการในระดับเจตคติ (Value Integration) เช่น การปลูกฝังทัศนคติอิสลามผ่านการใช้ภาษา

สมรรถนะและอัตลักษณ์ผู้เรียนมุสลิมตามแนวทางวะสะฎียะฮ์

สมรรถนะของผู้เรียนในแนวทางอิสลาม หมายถึงความสามารถในการใช้ความรู้และคุณธรรมอย่างสมดุล ผู้เรียนมุสลิมควรมีอัตลักษณ์ที่สะท้อนความศรัทธา (อีมาน) การกระทำที่ดั่งาม (อะมัลศอ-ลิห) และจริยธรรม (อัคลาก) แนวทางวะสะฎียะฮ์ช่วยให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตด้วยความพอดี ไม่สุดโต่ง และมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อผู้อื่น

การพัฒนาผู้เรียนในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม การเรียนรู้ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม จึงเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การพัฒนาเช่นนี้ควรดำเนินการผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนและพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

การบูรณาการอิสลามกับการเรียนภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารกับโลกสากล แต่ในขณะเดียวกัน การเรียนภาษาอังกฤษในบริบทมุสลิมจำเป็นต้อง “ไม่ตัดขาดจากรากฐานทางศาสนา” เพื่อป้องกันการหลงลืม อัตลักษณ์และค่านิยมอิสลาม ดังนั้นการบูรณาการอิสลามกับรายวิชาภาษาอังกฤษสามารถดำเนินการได้ในสามระดับหลัก คือ

1. การบูรณาการในระดับเนื้อหา (Content Integration) เป็นการเลือกหัวข้อ คำศัพท์ และบทเรียนที่สอดคล้องกับคุณธรรมอิสลาม เช่น “Honesty and Trust (อัล-อามานะฮ์)”

“Respect and Responsibility (อัล-อะดาบ)” “Patience in Islam (อัศศ็อบร)” ผู้สอนสามารถใช้บทอ่านจาก อัลกุรอานหรือหะดีษที่กล่าวถึงคุณลักษณะเหล่านี้ เช่น

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักผู้ทำความดีงาม” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 2:195)

จากนั้นให้นักเรียนสรุปเป็นภาษาอังกฤษ ฝึกการเขียนหรือการพูดโดยเชื่อมโยงหลักศาสนากับชีวิตประจำวัน

2. การบูรณาการในระดับกระบวนการเรียนรู้ (Pedagogical Integration) คือ การใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักศาสนา เช่น ใช้กิจกรรม “Discussion and Reflection” ในหัวข้อ Justice in Islam, The Prophet as a Role Model, หรือ Peaceful Coexistence ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Ta’awun (การช่วยเหลือกัน) ตามที่อัลลอฮ์ สุบหานะฮูวะตะอาลา ตรัสว่า

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى

ความว่า “และจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรมและความยำเกรงต่ออัลลอฮ์” (อัลมาอิดะฮ์ 5:2)

นอกจากนี้ ครูสามารถใช้เทคนิคสะท้อนคิด (Reflective Thinking) โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสะท้อนคุณค่าทางศาสนาที่ตนได้เรียนรู้จากบทเรียนภาษาอังกฤษ

3. การบูรณาการในระดับเจตคติ (Value Integration) เป็นการปลูกฝัง “ทัศนคติอิสลาม” ผ่านการเรียนรู้ภาษา ตัวอย่างเช่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้คำพูดสุภาพ (Polite Expressions) เช่น “May Allah bless you” แทนคำธรรมดา สอนให้ผู้เรียนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น (Respectful Communication) ใช้ภาษาเพื่อสร้างสันติ ไม่ดูหมิ่นศาสนาหรือวัฒนธรรมอื่น เจตคติแบบนี้คือการสร้าง “พลเมืองโลกที่มีหัวใจอิสลาม” (Global Muslim Citizen)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ไปสู่การพัฒนาตนเองและเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ (วิจารณ์ พานิช, 2555) Hord (1997) กล่าวว่า PLC มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วมกัน การร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม กลยោมมิตร การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร และการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

Du Four (2004) อธิบายว่า PLC เป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่ครู โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการแลกเปลี่ยนและสะท้อนผลการสอนอย่าง

ต่อเนื่อง ซึ่งผลลัพธ์คือการยกระดับทั้งคุณภาพครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และงานวิจัยของ นุรฮัยดา อาแว (2563) พบว่าการจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างครูในโรงเรียนอิสลามช่วยให้ครูเข้าใจแนวทางการสอน ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ศาสนาและวัฒนธรรมมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาอีเสาะ บินมามะ (2564) ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการอิสลามในรายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา พบว่าการสอดแทรกอัลกุรอานและหะดีษสามารถเสริมสร้างคุณธรรมและทักษะคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุภาภรณ์ มณีรัตน์ (2562) ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดบูรณาการ พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และทักษะการสื่อสารดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

นุรฮัยดา ดอเลาะ (2565) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูผ่าน PLC พบว่าช่วยเพิ่มทักษะการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และการออกแบบ Active Learning

ฟาริดะห์ มะยูโซะ (2566) ศึกษาการบูรณาการคุณค่าอิสลามในรายวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าผู้เรียน มีพัฒนาการทั้งด้านภาษาและคุณลักษณะทางศาสนา

จารูวรรณ ปานทอง (2566) ศึกษาการสร้างเครือข่าย PLC ในพื้นที่ชายแดนใต้ พบว่าการสะท้อนผล และการทำงานร่วมกันช่วยพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง

ฮาดีมาะ สาและ (2561) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการในโรงเรียนเอกชนอิสลาม พบว่าช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้

อับดุลฮาгим ดอเลาะ (2562) ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูผ่าน PLC พบว่า PLC ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบการเรียนรู้

Nurhayati (2020) ศึกษาการบูรณาการคุณค่าอิสลามในโรงเรียนอินโดนีเซีย พบว่าส่งผลดีต่อทั้งภาษาและคุณธรรม

Rahman and Yusuf (2021) ศึกษาการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในโรงเรียนอิสลาม พบว่าช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ยังไม่มีงานวิจัยที่เน้นการพัฒนาทักษะครูในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามภายใต้กรอบแนวคิดวะสะฎียะฮ์ผ่านกระบวนการ PLC โดยตรง ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญของการวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. เพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยใช้แนวคิดของ Hilda Taba (1962) เป็นกรอบในการออกแบบและพัฒนาหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ (แนวทางสายกลาง) ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยมีขั้นตอนดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs)

วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามของครูในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Formulation of Objectives)

กำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักการอิสลามและแนวทางวะสะฎียะฮ์

3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content)

เลือกเนื้อหาภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสามารถบูรณาการกับคุณธรรมทางอิสลามได้

4. การจัดระบบเนื้อหาสาระ (Organization of Content)

จัดลำดับเนื้อหาตามระดับความง่ายและความสัมพันธ์ของสาระการเรียนรู้

5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences)

คัดเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และสะท้อนหลักวะสะฎียะฮ์ เช่น ความพอดี ความสมดุล และความยุติธรรม

6. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Activities)

ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและสมรรถนะทางจริยธรรมอิสลาม

7. การประเมินผล (Evaluation)

ประเมินคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหา กิจกรรม และผลลัพธ์ของผู้เรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษในเขตอำเภอเมือง อำเภอยะรังและอำเภอทุ่งยาง-แดง

2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 3 ปี ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีบริบทการจัดการศึกษาแบบบูรณาการอิสลาม สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม PLC ตลอดโครงการ และสามารถเข้าร่วมกระบวนการวิจัยและพัฒนาทั้ง 7 ขั้นตอน จำนวน 10 คน จากโรงเรียนที่มีความพร้อมเข้าร่วม รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านเขาตูม จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านตือเบาะ จำนวน 2 คน โรงเรียนบำรุงอิสลามแผนกประถมและอนุบาล จำนวน 2 คน โรงเรียนศานติโสรั้ง จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน ถือว่าเหมาะสมสำหรับการวิจัยเชิงพัฒนา (R&D) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาต้นแบบและการสะท้อนผลเชิงลึกผ่านกระบวนการ PLC มากกว่าการอ้างอิงเชิงสถิติ

เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือหลากหลายประเภทเพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. แบบสำรวจ (Survey) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม และความพึงพอใจต่อกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการและการดำเนินงานตลอดโครงการ

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Record Form) เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นเชิงลึกจากครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

3. แบบประเมิน (Questionnaire) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอบรม
กิจกรรมการวิพากษ์หน่วยการเรียนรู้และแผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม และแบบ
ประเมินตลอดโครงการวิจัย

4. แบบบันทึกข้อเสนอแนะจากชุมชนวิชาชีพ (PLC Reflection Log) เพื่อบันทึกข้อคิดเห็น
ที่ได้จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครู ผู้บริหารและผู้ร่วมวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

นำเครื่องมือทั้งหมดเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอิสลามศึกษา จำนวน 1 ท่าน
และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อ
คำถามและเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคำนวณดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC:
Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การยอมรับไว้ที่ค่า $IOC \geq 0.67$

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบประเมินความพึงพอใจทดลองใช้กับครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจำนวน 10 คน และหาค่า
ความเชื่อมั่นด้วยวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มเป้าหมายหลายระดับ โดยแบ่งการ
ดำเนินการออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างเครือข่าย

กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 โรงเรียน	แบบสำรวจ	- จัดเวทีชี้แจงโครงการ สำรวจความต้องการและสร้างเครือข่าย - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 2 โรงเรียน	แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาชุดหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล
ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 2 คน	แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมิน	- จัดเวทีสนทนากลุ่ม - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 4 คน	แบบวิพากษ์หน่วยการเรียนรู้ และแผนการสอน	- จัดเวทีวิพากษ์
ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเอกชนปัตตานี จำนวน 4 คน		

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อสรุปสาระสำคัญ แนวโน้ม และข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการออกแบบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ (แนวทางสายกลาง) ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.1 ผลจากการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ระหว่าง 5 องค์กรการศึกษา จากโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้มีเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ (แนวทาง

สายกลาง) 1 เครือข่ายประกอบด้วย 1) โรงเรียนชุมชนบ้านต้นสน 2) โรงเรียนบ้านเขาตุ้ม 3) โรงเรียนบ้านต้อเบาะ 4) โรงเรียนศานติวิทยาโสร่ง และ 5) โรงเรียนบำรุงอิสลามแผนกประถมและอนุบาล จึงนำไปสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ภายใต้เป้าหมายเดียวกันคือ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ (แนวทางสายกลาง)

1.2 ผลจากการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของครูรายวิชาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางในการจัดทำกรอบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านการจัดเวทีสนทนากลุ่มและแบบสำรวจพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทั้ง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเห็นตรงกันว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการที่ครูต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ และทักษะที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถออกแบบและดำเนินการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยมีความคาดหวังจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูครั้งนี้ ครูจะสามารถนำความรู้และเทคนิคที่ได้รับไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้จริงกับนักเรียนในห้องเรียนได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนมีความสุข ได้รับความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง นอกจากนี้ ครูยังตั้งใจที่จะนำประสบการณ์และองค์ความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปแบ่งปันกับเพื่อนครูคนอื่น ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับโรงเรียนในพื้นที่ที่สามารถบูรณาการการสอนภาษาอังกฤษร่วมกับหลักศาสนาอิสลามได้ ครูคาดหวังว่าจะสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปใช้จริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ทั้งด้านภาษาและศาสนาอย่างสมดุล มีคุณธรรม และสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและเข้าใจโลกอย่างกว้างขวาง

สำหรับผลการจัดสนทนากลุ่มผ่านกิจกรรม My Wonder เพื่อสำรวจปัญหาและรูปแบบและแนวทางในการจัดทำกรอบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม ซึ่งปัญหาที่พบต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงหลักการและแนวทางการบูรณาการเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเข้ากับหลักการอิสลามตามแนวทางอัลวะสะฎียะฮ์อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการที่ถูกต้อง โดยที่ไม่ทราบว่าจะเชื่อมโยงเนื้อหาภาษาอังกฤษบูรณาการได้อย่างไรคิดเป็นร้อยละ 40 ดังนั้นคณะทีมวิจัยจึงได้จัดอบรมทักษะการออกแบบและแนวทางในการ

จัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ โดยใช้สื่อการสอนที่สร้างสรรค์และทันสมัยเพื่อตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายของแต่ละพื้นที่โรงเรียนในเครือข่ายและจัดทำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ โดยมีผลสรุปดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมโครงการการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลาม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ (แนวทางสายกลาง) ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในพื้นที่จังหวัดปัตตานี แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ด้านการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ด้านวิทยากร	4.74	มากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.72	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้	4.71	มากที่สุด
ด้านการดำเนินโครงการ	4.69	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจอยู่ที่ 4.72 อยู่ในระดับ มากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากระบวนการ PLC และการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความมั่นใจของครูในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านได้ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ความสอดคล้องกับสมรรถนะ ความสอดคล้องกับหลักอิสลาม ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ และความเหมาะสมของการประเมินผล ผลการประเมินพบว่า หน่วยการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการออกแบบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ครูผู้เข้าร่วมโครงการมีพัฒนาการด้านทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการบูรณาการเนื้อหาภาษาอังกฤษกับหลักอิสลาม และสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดวะสะฎียะฮ์ในการจัดการเรียนรู้ได้ โดยผลการวิจัยพบว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สามารถช่วยพัฒนาทักษะการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูผู้เข้าร่วมโครงการสามารถเข้าใจหลักการบูรณาการอิสลามเข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการ ครูร้อยละ 40 ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเนื้อหาภาษาอังกฤษเข้ากับหลักอิสลามตามแนวทางวะสะฎียะฮ์ แต่หลังผ่านกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการและการสะท้อนผลผ่าน PLC ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทั้งด้านภาษา ความรู้ และคุณธรรมได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ผลการประเมินความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวม 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการพัฒนาครู

2. สามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามได้จำนวน 5 หน่วย 15 หัวข้อ ที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง โดยผลการวิจัยสามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามได้จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ รวม 15 หัวข้อ โดยออกแบบตามหลัก Competency-based learning และ Active Learning ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะสำคัญ คือ เชื่อมโยงภาษาอังกฤษกับคุณธรรมอิสลาม สอดคล้องกับหลักวะสะฎียะฮ์ เน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการสะท้อนคิด จากผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าเฉลี่ย 4.80 อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงถึงคุณภาพและความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. PLC เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพครู

ผลการวิจัยพบว่า PLC เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสะท้อนผลการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hord (1997) ที่อธิบายว่า PLC เป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ DuFour (2004) ที่เสนอว่า PLC ช่วยยกระดับคุณภาพครูและส่งผลโดยตรงต่อ

คุณภาพผู้เรียน อีกทั้งผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานของนุรฮูดา ดอเลาะ (2565) ที่พบว่า PLC ช่วยให้ครูมีทักษะในการออกแบบกิจกรรม Active Learning ได้ดีขึ้น

2. การบูรณาการอิสลามช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การเชื่อมโยงเนื้อหาภาษาอังกฤษกับหลักอิสลามช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายมากขึ้นสำหรับผู้เรียน เพราะเนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตจริงและอัตลักษณ์ทางศาสนา แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Al-Attas (1991) ที่เสนอว่าการศึกษาควรเชื่อมโยงความรู้ทั้งหมดกลับสู่กรอบของเตาฮีด และสอดคล้องกับซอลิสะห์ หะยีสะมะแอ (2556) ที่อธิบายว่าการศึกษานำไปสู่การขัดเกลามนุษย์อย่างสมบูรณ์ ไม่ใช่เพียงการสะสมความรู้

3. วิชาชีพช่วยสร้างสมดุลในการพัฒนาผู้เรียน

ผลการวิจัยสะท้อนว่าการใช้กรอบวิชาชีพในการออกแบบการเรียนรู้ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความรู้กับคุณธรรม ภาษาอังกฤษกับอัตลักษณ์อิสลาม และความทันสมัยกับหลักการศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Al-Qaradawi (2010) ที่มองว่าวิชาชีพคือหลักแห่งความสมดุล ความยุติธรรม และความพอดีทำให้งานนี้ช่วยสร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะรอบด้านและสามารถอยู่ร่วมในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสันติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ควรส่งเสริมการจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ใช้กระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักศาสนา (Pedagogical Integration) เช่น การฝึกใช้เทคนิค Discussion and Reflection และ Reflective Thinking เพื่อให้ครูสามารถพัฒนา Value Integration ในชั้นเรียนได้อย่างเป็นธรรมชาติ

2. ด้านการขยายผลการเรียนรู้ ครูผู้เข้าร่วมโครงการควรขยายผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการใช้เทคนิค Cooperative Learning (Ta'awun) และการสะท้อนคิด ไปแบ่งปันและขยายผลในเครือข่าย PLC ของโรงเรียนอื่น ๆ

3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ครูควรเป็นแบบอย่างของการปฏิบัติตนตามแนวทางวิชาชีพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารอย่างมีมารยาท และส่งเสริมสันติภาพและความเข้าใจอันดีในสังคมพหุวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การประเมินผลลัพธ์ต่อผู้เรียนในเชิงลึก ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อวัดผลกระทบโดยตรงของหน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นต่อผู้เรียน ทั้งในด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านสมรรถนะตามแนวทางวสะฎียะฮ์ และด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

2. ศึกษาการบูรณาการในระดับเจตคติ ควรมีการวิจัยที่เน้นศึกษาประสิทธิผลของการใช้เทคนิคสะท้อนคิด (Reflective Thinking) ในการพัฒนา Value Integration เพื่อดูว่าผู้เรียนสามารถสร้าง บันทึกสะท้อนคุณค่าทางศาสนา ที่เรียนรู้จากบทเรียนภาษาอังกฤษได้ลึกซึ้งเพียงใด

สรุป

การพัฒนาผู้เรียนมุสลิมในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงระหว่างองค์ความรู้สมัยใหม่กับหลักการศาสนาอิสลามอย่างสมดุล งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษบูรณาการอิสลามภายใต้กรอบแนวคิดวสะฎียะฮ์ สามารถพัฒนาทั้งครูและต้นแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยจึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทโรงเรียนมุสลิม และส่งเสริมการสร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะ มีคุณธรรม และมีอัตลักษณ์ทางศาสนาอย่างสมดุล พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

เอกสารอ้างอิง

- Al-Attas, S. M. N. (1991). *The concept of education in Islam: A framework for an Islamic philosophy of education*. International Institute of Islamic Thought and Civilization (ISTAC).
- Al-Qaradawi, Y. (2010). *Fiqh al-wasatiyyah al-Islamiyyah wa al-tajdid*. Dar al-Shuruq.
- DuFour, R. (2004). What is a professional learning community? *Educational Leadership*, 61(8), 6–11.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Southwest Educational Development Laboratory.
- Ibn Taymiyyah. (1995). *Majmu' al-fatawa* (Vol. 3). King Fahd Complex for the Printing of the Holy Qur'an.
- Mulder, M. (2014). *Conceptions of professional competence*. Springer.
- Nurhayati, S. (2020). Islamic values integration in English language teaching: A case study in Indonesian Islamic schools. *Journal of Islamic Education Studies*, 8(2), 112–128.
- Rahman, F. (1982). *Islam and modernity: Transformation of an intellectual tradition*. University of Chicago Press.
- Rahman, A., & Yusuf, M. (2021). Competency-based learning in Islamic education: Integrating knowledge, skills, and values. *International Journal of Islamic Education*, 5(1), 45–60.
- Richards, J. C. (2006). *Communicative language teaching today*. Cambridge University Press.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. Brace & World.
- จารุวรรณ ปานทอง. (2566). การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาครูภาษาอังกฤษในพื้นที่ชายแดนใต้. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 17(2), 88–104.
- ขอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ. (2556). *การศึกษอิสลามและการบูรณาการศาสตร์ในศาสนาอิสลาม*. มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.

- นุรฮุดดา ดอเลาะ. (2565). การพัฒนาศักยภาพครูในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารครุศาสตร์อิสลาม*, 9(1), 55–72.
- นุรอัยดา อาแว. (2563). การพัฒนาครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเอกชนอิสลาม. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 11(1), 77–91.
- ฟาริดะห์ มะยูโซะ. (2566). การบูรณาการคุณค่าอิสลามในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้การออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ. *วารสารอิสลามศึกษาและการศึกษา*, 14(1), 33–49.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาภรณ์ มณีรัตน์. (2562). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. *วารสารวิชาการศึกษา*, 13(2), 91–108.
- อานนท์ ดังโคกสูง. (2565). แนวคิดวะสะฎียะฮ์กับการศึกษาอิสลาม. *วารสารอิสลามศึกษา*, 14(2), 45–58.
- อาอีเสาะ บินมามะ. (2564). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการอิสลามในรายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(3), 66–84.
- อับดุลฮาгим ดอเลาะ. (2562). การพัฒนาสมรรถนะครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 10(2), 23–39.
- ฮาดีมะ สะและ. (2561). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. *วารสารศึกษาศาสตร์อิสลาม*, 8(1), 14–29